



**NAK** NEMZETI ALKALMAZKODÁSI KÖZPONT  
Magyar Földtani és Geofizikai Intézet

# Sérülékenység vizsgálatok a második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiában



**Dr. Pálvölgyi Tamás**  
**NÉS szakmai koordinátor**  
**Nemzeti Alkalmazkodási Központ**

**2013. november 13.**

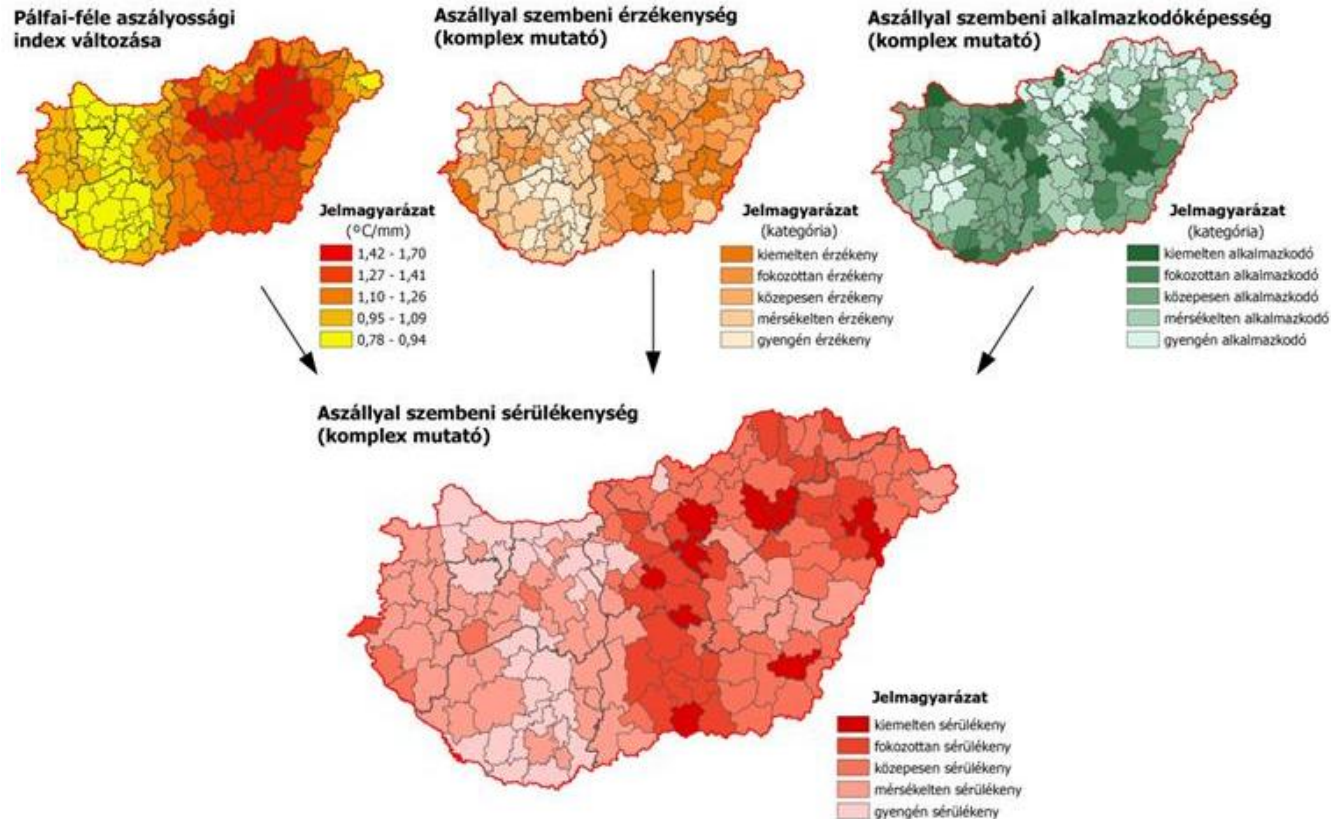
**NÉS-2 szakmai műhelyvita**  
**Magyar Földtani és Geofizikai Intézet**

# Az éghajlati sérülékenység vizsgálat háttere, célja

- > A sérülékenység-vizsgálat célja annak feltárása, hogy az **egyes térségek mennyire veszélyeztetettek az éghajlatváltozás hatásaival szemben**
- > E vizsgálatoknak a **Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer (NATÉR)** értékelési keretrendszerébe kell illeszkedniük
- > Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálata keretei között a következő **specifikus célok** tűzhetők ki:
  - > **Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer** kidolgozása, fenntartása
  - > A **területi sérülékenység vizsgálatokat**, a helyi alkalmazkodási stratégiákat megalapozó – az éghajlatváltozás kiváltó okaival, folyamataival és hatásaival kapcsolatos – kutatások támogatása
  - > Az éghajlati sérülékenység vizsgálatokkal kapcsolatos **módszertani háttér, indikátorok és adatbázisok fejlesztése**

# Az éghajlati sérülékenység területi értékelése: aszály- és szárazodás mezőgazdasági kockázatai

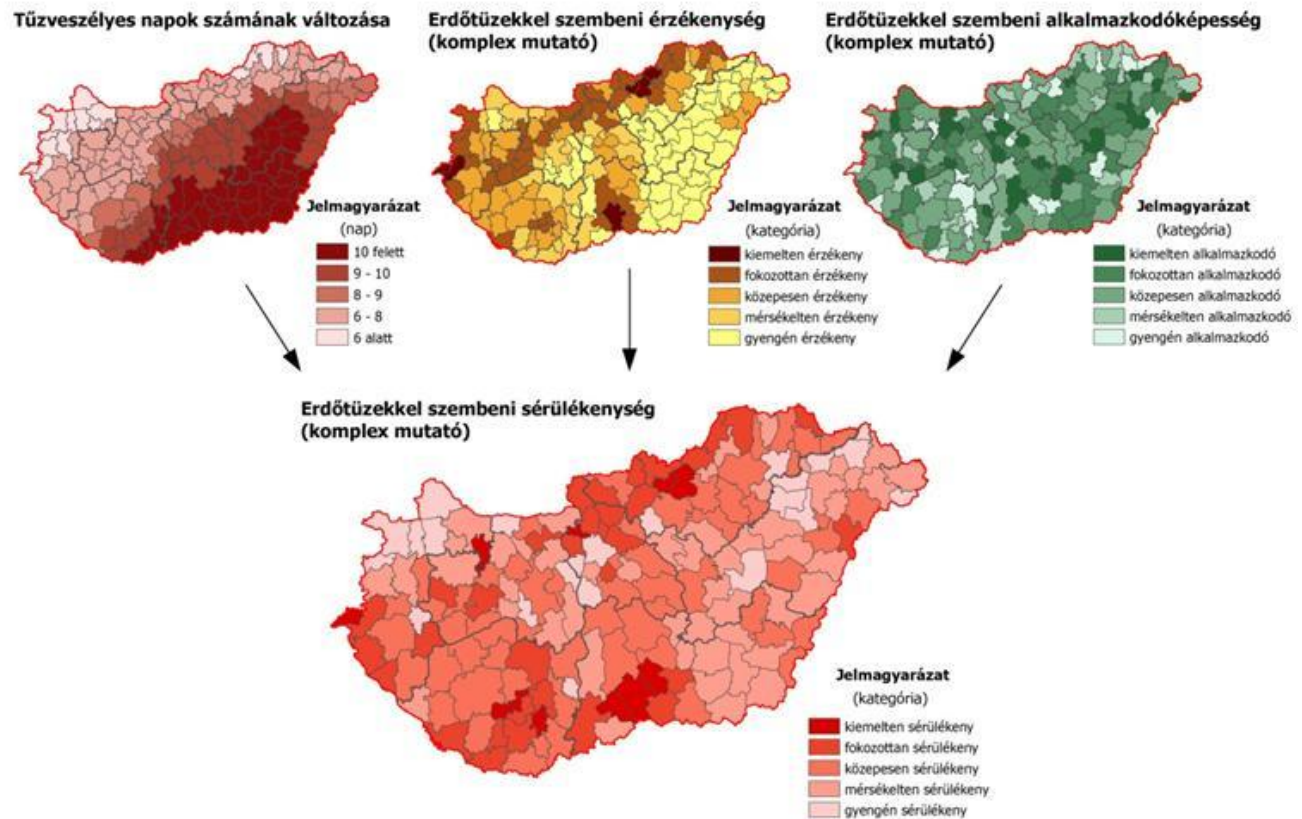
- > A Dunántúlt alacsonyabb, a **Dunától keletre eső területeket magasabb sérülékenység jellemzi**
- > Különösen kedvezőtlenül érintett a **Kiskunság**, ahol a talajok aszályérzékenysége és az éghajlati kitettség is igen jelentős.



# Az éghajlati sérülékenység területi értékelése: erdőtűz veszély

Fokozott figyelmet azok a járások érdemelnek, ahol:

- > magas az **erdősültség**,
- > jelentős a **védett területek** aránya,
- > **földrajzi adottságuk** miatt nehezen megközelíthetőek,
- > **a faállomány összetétele** miatti érzékenyséjük is számottevő.

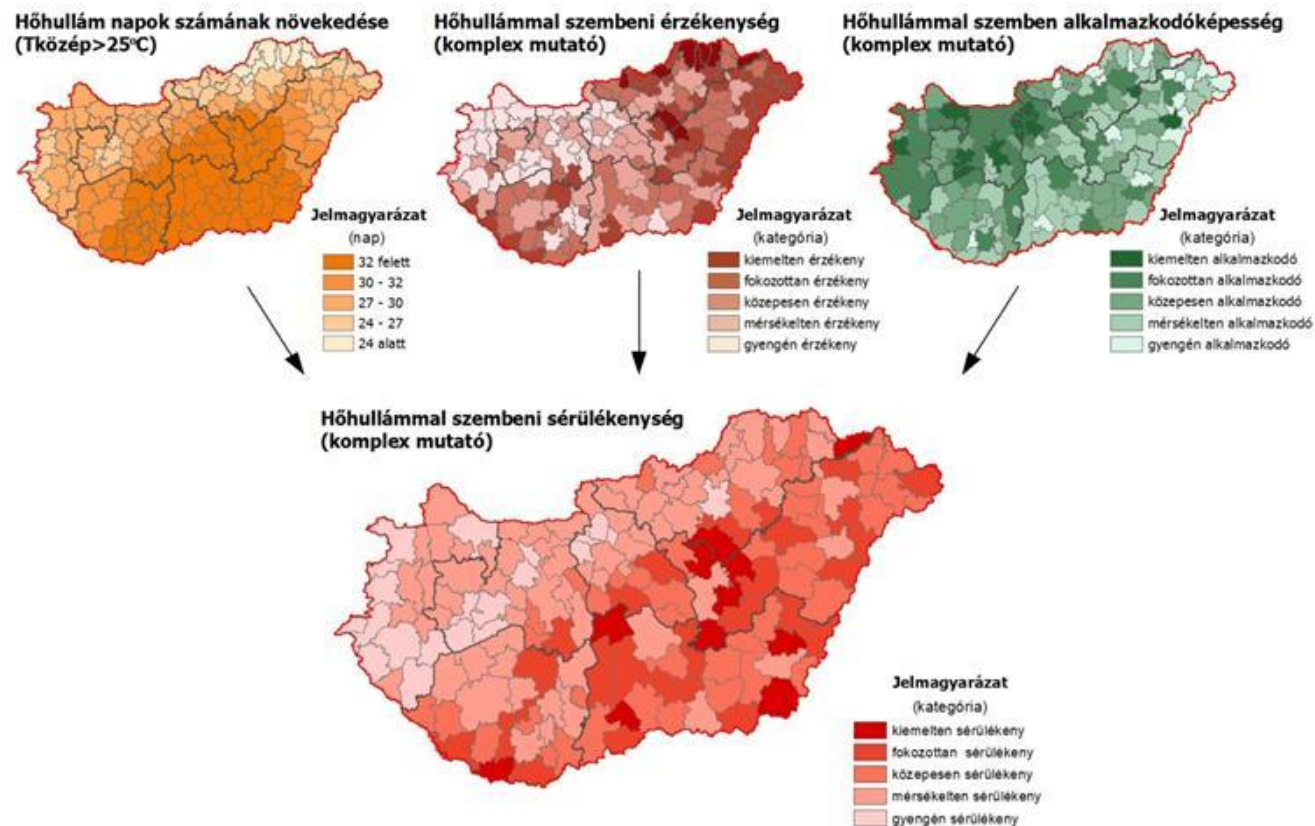




# Az éghajlati sérülékenység területi értékelése: városi hőhullámok közegészségügyi kockázatai

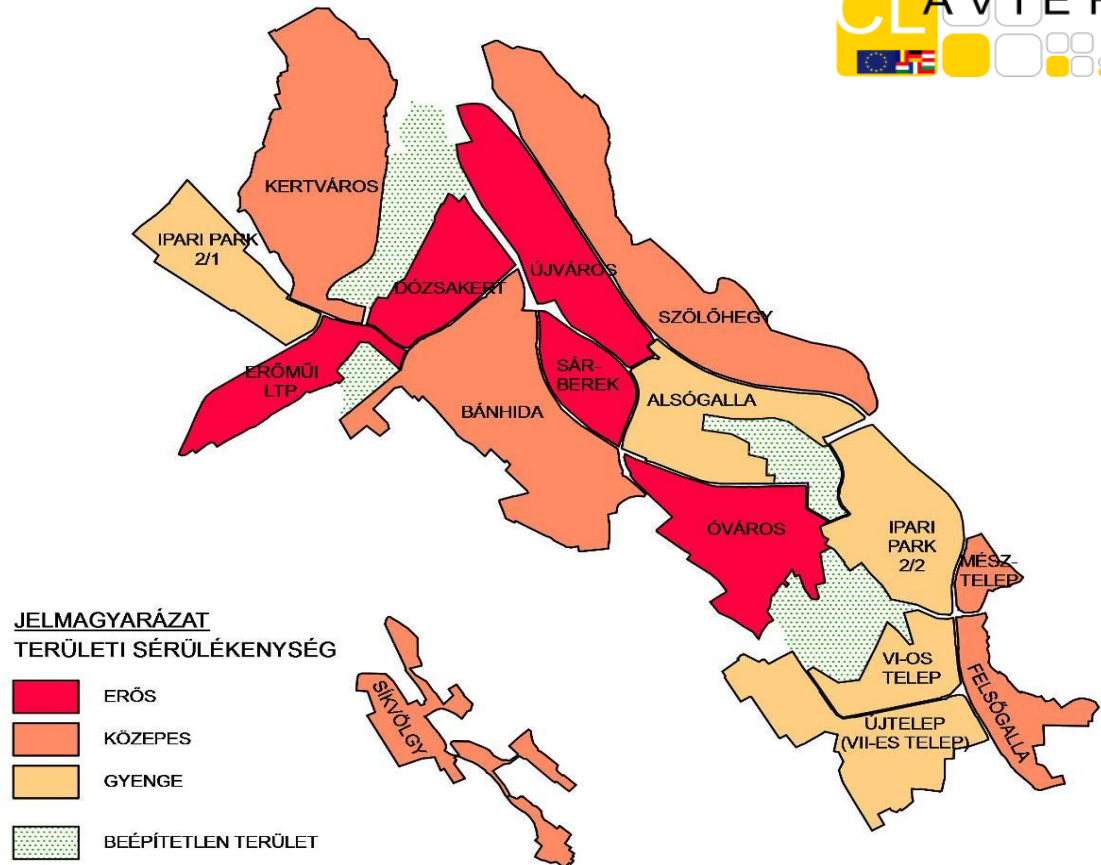
Azok a térségek a legsérülékenyebbek, ahol:

- > magas a **hőhullám napok** számának növekedése,
- > rossz a **lakosság egészségügyi és szociális helyzete**, valamint kedvezőtlen a **korszerkezete**,
- > rossz a **lakosság jövedelmi helyzete**.



# Épületek területi sérülékenysége – Tatabánya

Tatabánya polgárainak  
 közel **25%-a** a  
 legsérülékenyebb  
 épülettípusokban él,  
 vagy dolgozik.



# Az alkalmazkodással kapcsolatos nemzetközi és EU kötelezettségek

- > „Éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás EU stratégiája” c. dokumentumot a Bizottság 2013 áprilisában fogadta el
- > A stratégia szerint minden érintett ágazat szakpolitikai programjába **integrálni kell az alkalmazkodás követelményeit**
- > A stratégia konkrét célokat, cselekvési területeket tartalmaz:
  - > minden tagállamnak rendelkeznie kell **nemzeti alkalmazkodási stratégiával,**
  - > fel kell mérni a tagállam különösen **sérülékeny társadalmi-gazdasági, ill. földrajzi területeit,**
  - > a tagállamoknak lehetősége lesz alkalmazkodást célzó projektekhez **támogatást is igényelni.**



# Alkalmazkodás: küldetés

## *Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia küldetése*

*A NAS küldetése az éghajlati változásokra rugalmasan reagáló, a kockázatokat megelőző és a károkat minimalizáló, élhető Magyarország természeti, valamint társadalmi-gazdasági feltételeinek biztosítása; innovatív, a fenntarthatóság felé való átmenetet támogató stratégiai keretrendszer révén.*





## Alkalmazkodás: specifikus célok

- > A természeti erőforrások készleteinek és minőségének megőrzése, ill. tartamos hasznosítása a fenntarthatóság felé való átmenet elősegítése érdekében.
- > Sérülékeny térségek alkalmazkodási lehetőségeinek támogatása; térség-specifikus alkalmazkodási stratégiai dokumentumok kidolgozása és integrálása a térségi fejlesztési tervekbe.
- > Sérülékeny ágazatok rugalmas és innovatív alkalmazkodásának megvalósítása; ágazat-specifikus alkalmazkodási stratégiai dokumentumok kidolgozása és integrálása az ágazati tervezésbe.
- > Növekvő kockázatok kezelésére való felkészülés elősegítése, és az alkalmazkodás megvalósítása kiemelt nemzetstratégiai jelentőségű horizontális területeken
- > A klímaváltozás várható társadalmi hatásainak mérséklése és a társadalom alkalmazkodóképességének javítása, az alkalmazkodási lehetőségek a társadalom által történő megismertetésének elősegítése.
- > Kutatások, innovációk támogatása, keletkező tudományos kutatási eredmények közzététele.



# Javaslatok a NAS végrehajtásának szervezésére

## Ajánlások, javaslatok az éghajlati alkalmazkodás és felkészülés végrehajtási keretrendszeréhez

1. A NAS fő végrehajtási eszközét az **Éghajlatváltozási Cselekvési Terv Alkalmazkodási Programja** képezi, mely többek között tartalmazza:
  - a) a hazai alkalmazkodási intézkedések **költség-haszon** viszonyait feltáró, **a cselekvés és nem-cselekvés** költségeit feltérképező elemzést,
  - b) a klímaváltozás hatásainak kitett ágazatok szakmapolitikai programjainak alkalmazkodási szempontú, indikátor alapú **értékelési módszertanát**,
  - c) a területi és ágazati sérülékenységen alapuló, a NAS előrehaladását nyomon követő **indikátorok kialakítását**,
  - d) a tárgyidőszakban megvalósuló, a NAS cselekvési irányainak megfelelő **intézkedések, beavatkozások bemutatását**.

Az Éghajlatváltozási Cselekvési Tervet **három évente kell elkészíteni**, tartalmi szempontjairól külön kormányhatározat készül.

2. A szakpolitikai döntés-előkészítésben (különösen a mezőgazdaságban, vízgazdálkodásban, energetikában, katasztrófavédelemben) **be kell vezetni az éghajlati szempontú kockázatértékelést**.
3. Az alkalmazkodással kapcsolatos intézményrendszer fejlesztése érdekében **meg kell erősíteni a Nemzeti Alkalmazkodási Központot**, különösen a NATÉR kiépítése, a települési, térségi és ágazati alkalmazkodási stratégiák kidolgozása és a nemzetközi tudományos, valamint szakmapolitikai együttműködés tématerületein.



# Köszönöm a figyelmet!

<http://nak.mfgi.hu>